№ 296. Czwartek 29. Grudnia 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

PRENUMERATA na GAZETE LWOWSKA.

W roku następującym 1860 wychodzić będzie **GAZETA LWOWSKA z DODATKIEM DZIENNYM i TYGODNIOWYM** jak zwykle codzień, prócz Świąt i Niedzieli. Cena prenumeraty kwartalna, mianowicie:

od 1go stycznia do ostatniego marca 1860 wypada:

dla miejscowych . . . . 4 zł. } waluty austr.
dla zamiejscowych z pocztą . . 5 zł. }

Przesyłki *(franco)* odbiera **Kantor Gazety Lwowskiej**, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Szwecya. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Grecya. — Wyspy Jońskie. — Azya. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 27go grudnia. Dnia 25. grudnia 1859 wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany LXIV. zeszyt Dziennika praw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 226. Patent cesarski z 23. grudnia 1859, którym się reguluje umorzenie długu państwa i mianuje komisyę długów państwa.

Sprawy krajowe.

(Dary na ochronki chrześciańskie. — Dar dla ubogich.)

Lwów, 28. grudnia. Tytułem kolędy dla dziatek obudwu tutejszych ochronek chrześciańskich wpłynęły następujące dary, a mianowicie ofiarowali:

Handel hurtowny pana Singera, i pp. kupcy: Knauer, Wincenty Kirschner, Uziębło et Towarnicki, J. Birnbaum i Ozyasz Reiss rozmaite materye na sukienki; pani Breuer sztukę płótna; kupiec p. Dymet znaczną ilość zabawek; miejski cech szewski 53 par trzewików; pp. piekarze: Jan Schulz, Edward Krömer, Walenty Hillich i Józef Włoszyński 146 strucli.

Ten czyn ludzkości szlachetnych dawców podaje dyrekcya rzeczonych zakładów z wyrazem najczulszego podziękowania do wiadomości powszechnej, oznajmiając oraz, że z ofiarowanych materyi uszyto bezpłatnie w miejskim zakładzie dla sierot 76 sukienek, które rozdano dzieciom.

Lwów, 28. grudnia. Pewien dobroczyńca, który kilkakrotnie już obdarzał szczodrze tutejszych ubogich, przesłał i w tym roku na święta Bożego Narodzenia dziesięć cetnarów mąki i 50 bochenków chleba do prezydyum magistratu dla rozdania między 50 ubogich wstydzących się prosić o wsparcie.

Obdzieliwszy darem tym przynależnych, podaje się godny ze wszech miar pochwały i naśladowania czyn ten prawdziwie ludzki i obywatelski z wyrazem najtkliwszej podzięki do wiadomości publicznej.

(Patent cesarski względem ustanowienia komisyi długów państwa. — Opłaty pocztowe. — Wypłata dywidendy aust. instytutu kredytowego.)

Wiedeń, 26. grudnia. *Gazeta wiedeńska* ogłasza następujący patent cesrski z 23. grudnia 1859 względem uregulowania amortyzacyi długu państwa i ustanowienia komisyi długów państwa:

Wypadki, które zaszły z rokiem 1848 i wstrząśnienia, jakich przeto doznały finansowe stosunki Naszego Państwa, niedozwoliły dopełnić całkowicie postanowień patentów z 22. stycznia 1817 i 1. października 1829 względem amortyzacyi długu państwa.

Kiedy administracya państwa była zmuszona, w zaciąganiu pożyczek szukać środków na pokrycie znacznej części powiększonych wydatków państwa, stało się niepodobnem dalsze spłacanie obligacyi powszechnego długu państwa z dochodów funduszu amortyzacyjnego, i mogło nastąpić chyba za pomocą nowych pożyczek, co jednakże nie byłoby przyniosło żadnego pożytku ani państwu, ani też wierzycielom państwa. Przeto użyto dochodów funduszu amortyzacyjnego na pokrycie pewnej części powszechnych wydatków państwa.

Losowanie jednak dawniejszego długu państwa podług patentu z 21. marca 1818 odbywało się bez przerwy, i sum potrzebnych na umorzenie tych pożyczek, gdzie wyraźnie umówione były pewne plany amortyzacyi, dostarczała osobno administracya finansów.

Zważywszy te stosunki i zgodnie z pracami, jakie zarządziliśmy dla przywrócenia równowagi w budżecie państwa, postanowiliśmy uregulować sprawy funduszu amortyzacyjnego w sposób odpowiedny dzisiejszym czasom, wyznaczyć dotychczasowej dyrekcyi funduszu amortyzacyjnego i uprocentowanego długu państwa obszerniejszy zakres działania pod względem całego długu państwa, uorganizować nanowo przydany jej do pomocy organ kontroli, a oraz zapewnić dawniejszemu długowi państwa wypłatę pierwotnego procentu aż do upływu terminu naznaczonego patentu.

Po zniesieniu się z Naszymi ministrami i wysłuchaniu Naszej rady państwa rozprządzamy przeto co następuje:

1. Dyrekcya powszechnego funduszu amortyzacyjnego i uprocentowanego długu państwa ma od 1. stycznia 1860 nosić odpowiedną swemu rozszerzonemu zakresowi działania nazwę: „Dyrekcya długu państwa.“

2. Obowiązki tej dyrekcyi są:

a) Wykazać teraźniejszy stan długu państwa;
b) wykazywać wszelkie zmniejszenie lub powiększenie długu państwa, jakieby nastąpiło na mocy istniejących lub wydanych później ustaw;
c) wykazywać środki pieniężne, potrzebne do przepisanego ściągania i spłacenia, jako też do wypłaty procentów długu państwa;
d) zajmować się losowaniem dawniejszego długu państwa i wszystkich takich obligacyi długu państwa, które mają być spłacane w drodze losowania;
e) niszczyć publicznie ściągnięte obligacye długu państwa, i
f) zajmować się sporządzaniem i wydawaniem wszelkich obligacyi długu państwa.

3. Kasa depozytowa funduszu amortyzacyjnego przybierze 1. stycznia 1860 nazwę: „Kasa depozytów państwa,“ a dyrekcya długów państwa ma utrzymywać w ewidencyi wszelkie złożone w tej kasie kaucye i depozyta, jako też administrować je podług istniejących na to przepisów.

4. Dalej zastrzegamy Sobie, nadać dyrekcyi długów państwa samoistniejszy zakres działania w tym względzie, by uprościć procedurę co do przepisywania i dewinkulowania obligacyi.

5. Amortyzacya długu państwa pozostaje tak długo, dopokąd budżet państwa niedozwoli użyć na to większej części dochodów, ograniczona na umorzenia wszystkich tych obligacyi długu państwa, które na mocy wyraźnej gwarancyi, zawartej w odnośnych postanowieniach pożyczki, muszą być umorzone albo losowaniem, albo też zakupowaniem na giełdzie.

6. Postanawiamy także, ażeby z pięcioprocentowych, na walutę austryacką opiewających obligacyi długu państwa zakupowano na giełdzie i umarzano corocznie przynajmniej pół procentu całej sumy. Zastrzegamy też sobie, zarządzić powolną przemianę wszystkich obligacyi długu państwa, nieobjętych losowaniem, na obligacye opiewające w walucie austryackiej i uprocentowane po pięć od sta.

7. Administracya finansów jest obowiązana, wykazaną z dyrekcyi długów państwa sumę przyjmować corocznie do budżetu państwa i starać się o jej pokrycie.

8. Pod względem losowania dawniejszego długu państwa postępować należy podług postanowień cesarskiego patentu z 21. marca 1818, i stosownie też do tych postanowień ma być rzeczonemu długowi zapewniona zupełna wypłata pierwotnego procentu aż po koniec roku 1867. W latach, gdzieby niepodobna było zebrać potrzebną sumę w niewylosowanych obligacyach rzeczonego długu dla przepisanego zniszczenia, upoważniamy Naszego ministra finansów, rozszerzyć ich losowanie rocznie aż do kwoty 10 milionów złotych. Jeżliby do końca grudnia 1867 istniały jeszcze obligacye objętego w patencie z 21. marca 1818 dawniejszego długu, któreby nieprzyszły jeszcze do losowania, mają być z dniem 1go stycznia 1868 przypuszczone do pobierania całego pierwotnego procentu i zamienione w obligacye do losowania.

9. W miejsce istniejącej na mocy patentu z 22. stycznia 1817 komisyi, która miała wglądać w tok spraw i postępowanie z funduszem amortyzacyjnym, nakazujemy utworzenie podległej Nam bezpośrednio komisyi długów państwa, która ma składać się z siedmiu członków, z których zastrzegamy Sobie mianowanie prezydenta i

dwóch członków z grona właścicieli dóbr i kapitalistów. Z reszty czterech członków wybierać ma uprzywilejowany austryacki bank narodowy dwóch, a niższo-austryacka izba handlowa i przemysłowa i wiedeńska izba giełdowa po jednym deputowanym z swego grona.

10. Ta komisya ma być natychmiast ustanowiona, a pierwszem jej zadaniem będzie, rozpoznać teraźniejszy stan funduszu amortyzacyjnego, zdać Nam sprawę z tego, i nakazać, ażeby istniejący w obligacyach długu państwa majątek funduszu amortyzacyjnego wymazano w księgach uniwersalnej kasy długów państwa i zniszczono publicznie obligacye.

Dalej ma ta komisya przekonać się o teraźniejszym stanie długu państwa z prowadzonych w tym względzie ksiąg i zapisków.

Jeżli nastąpi powiększenie długu państwa, powołana jest komisya czuwać nad wciągnięciem tegoż do głównej księgi długu państwa, jako też nad sporządzaniem i wydawaniem obligacyi.

11. Dyrekcya długów państwa przedkładać będzie komisyi z końcem każdego półrocza szczegółowy, należycie uzasadniony raport o sprawach długu państwa, po którego dokładnem rozpoznaniu przedłoży Nam komisya bezpośrednio sprawozdanie, które podane będzie do wiadomości powszechnej.

12. Postanowienia tego patentu wchodzą z dniem 1. stycznia 1860 w użycie, w miejsce wszystkich dawniejszych ustaw i rozporządzeń względem funduszu amortyzacyjnego, które potem utracą swą prawomocność.

Naszemu ministrowi finansów polecamy poczynić potrzebne kroki dla przeprowadzenia niniejszego patentu.

Dan w Naszem głównem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu, dnia 23. miesiąca grudnia, roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego dziewiątego, a panowania Naszego dwunastego.

Franciszek Józef, m. p.

— C. k. ministeryum finansów rozporządziło dekretem z 26. listopada r. b., że postanowienia artykułów 5. i 6. pierwszego dodatku do zrewidowanego niemiecko-austryackiego traktatu pocztowego mają na przyszłość wejść w używanie także w korespondencyi listowej wewnątrz państwa. Te artykuły postanawiają:

1) Że przy listach niedokładnie frankowanych pobierać należy taxę dodatkową w kwocie 5 centów od łuta wtedy, jeźli wartość użytej marki nierówna się nawet kwocie pojedyńczego portoryum od listu, i to od całej wagi listu, w innych zaś wypadkach tylko należytość za nieopłacone łuty lub części łutów; a 2) że przy niedokładnie frankowanych przesyłkach w opasce krzyżowej pobierane być ma zwyczajne portoryum listowe i taxa dodatkowa również tylko za nieopłacone łuty lub części łutów.

— Wiedeńska izba giełdowa ogłasza na prośbę c. k. uprzyw. austr. instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu co następuje:

„Rada administracyjna c. k. uprzyw. austr. instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu postanowiła stosownie do §. 50 swoich statutów, wydawać na rachunek dywidendy za rok 1859 10 złotych w. a. od akcyi.

Wypłacanie tej kwoty rozpocznie się z dniem 2go stycznia 1860 za zwróceniem przypadającego kuponu w likwidaturze akcyi tego instytutu przed południem od godziny 9. do 12., i do kuponów mają być załączone konsygnacye w porządku arytmetycznym, na co wydawane będą bezpłatnie blankiety w zakładzie.

Wiedeń, 22. grudnia 1859.“

Anglia.

(Zebranie kongresu opoźnione. — Wypadki dzienne. — Budowa nowych okrętów. — Doniesienia z Australii.)

Londyn, 23. grudnia. Tutejsze bióro telegraficzne Reutera ogłasza depeszę z Paryża z dnia dzisiejszego, podług której miała Francya oznajmić mocarstwom w drodze telegraficznej, że zagajenie kongresu nie nastąpi przed 19. stycznia. — Neapolitańscy pełnomocnicy na kongres są: margrabia Antonini i Canofari.

— *Times* zawiera wstępny artykuł o wojnie marokańskiej. „Hiszpańska wyprawa na Maroko — powiada — jest tylko rodzajem inwazyi, a więc to samo, od czego staramy się ubezpieczyć teraz nadzwyczajnemi środkami ostrożności. Hiszpania przeprawiła wielką siłę zbrojną wąską cieśniną i stanęła na ziemi marokańskiej. Francya chcąc wtargnąć do Anglii, musiałaby użyć tego samego sposobu. Zatem możemy przypatrywać się temu dramatowi z niejakim pożytkiem i wyprowadzać wnioski oparte na praktycznem doświadczeniu.“ Z tego konkluduje *Times*, że wtargnięcie do Anglii byłoby bardzo niepomyślne. „Kiedy — powiada — armii hiszpańskiej, ożywionej najlepszym duchem i we względzie wojskowym cale znakomitej, tak trudno przychodzi wkraczać w dziedziny Maurów, chociaż bezpiecznie przeprawiła się za morze i przy lądowaniu niedoznała żadnego oporu, jakże wielkie trudności musiałaby pokonać armia francuska, jeżliby chciała wtargnąć na ziemię angielską?“

— Obydwa okręta liniowe „Atlas“ i „Butwark“, każdy o 91 działach, i które niedawno zaczęto budować, są już na ukończeniu, i mogą już być na wiosnę spuszczone z warsztatu. Śrubowa fregata „Undaunted“, zbudowana według nowych zasad, o 51 działach a z liczby najpiękniejszych okrętów angielskich, będzie już także wkrótce ukończona. Taksamo okręt liniowy „Rodney“ (o 91 działach), któremu przybyła śruba i fregata „Severn“ (o 51 działach.) Oprócz tego przystąpić mają jak może być najprędzej do budowy dwóch nowych paropływów liniowych każdy o 91 działach, i innych mniejszych paropływów wojennych. Dla powiększenia warsztatów okrętowych w Chatham wyznaczono znowu sumy znaczne.

— Jak wiadomo z najnowszej australskiej poczty, rozstrzelano trzech Anglików z rozkazu francuskich władz w Nowej Kaledonii. Dzienniki sidnejskie opowiadają ten wypadek jak następuje: Nim Francuzi zajęli Nową Kaledonię, osiadło tam kilku białych, którzy żyli z kobietami krajowemi. Byli to po największej części zbiegli majtkowie albo dawni zbrodniarze. Najwięcej znany między nimi był pewien Padden, który z francuskiemi władzami stał na dobrej stopie, przytem jednak, jak się zdaje, trudnił się przemycaniem palnej broni. Podczas inspekcyjnej podróży francuskiego gubernatora przyszło w północnej części wyspy między jego świtą a plemieniem Yangau do walki, w której prócz kilku krajowców poległ także jeden z francuskich oficerów. W walce postrzeżono po stronie krajowców kilku białych, z których trzech dostało się poźniej w niewolę. Wojenny sąd skazał ich niezwłocznie na karę śmierci. Czy zaś zostali straceni, nie mówi raport wyraźnie, a nawet nadmienia, że pozostawiono im dziesięciodniową zwłokę. Zdaje się, że powyż nadmieniony Padden nie należał wprawdzie do tego, jednak czując się na wyspie niepewnym, schronił się na małej łódce do Sidneyu, gdzie o całym wypadku dowiedziano się najpierwej od niego. Rozumie się, że między angielskiemi kolonistami wzniecił ten wypadek wielkie wzburzenie i dzienniki nalegały, ażeby dla rozpoznania istoty czynu wysłano do Nowej Kaledonii okręt wojenny. Tymczasem następującego dnia zawinęła francuska fregata „Thisbe“ z wojennym parostatkiem „Styx“ z Nowej Kaledonii do portu Jackson. Na parostatku „Styx“ znajdował się jeden z adjutantów gubernatora p. M. de Saisset, który angielskiemu gubernatorowi przełożył całą sprawę, o czem raport gubernator wysłał wprost do Londynu. Pomimo tego nieustają dzienniki pisać o tym wypadku w sposób drażniący, i po części odmawiają Francuzom prawo rościć sobie w tych częściach wyspy, które nie podbili, pretensye do panowania, tembardziej w obec białych, którzy osiedli tam pierwej, niż Francuzi weszli w posiadanio tych części.

Prócz tego donoszą jeszcze z Sidneyu: Dr. Lang, członek prawodawczego zgromadzenia, wniósł cały szereg rezolucyi dążących do tego, ażeby australskie kolonie odłączyły się od Anglii dobrowolnie, i tem samem uniknęły niebezpieczeństwa powszechnej wojny europejskiej. Nikt nie popierał tej propozycyi, a gdy inny członek przedłożył przeciwny wniosek: „ażeby rezolucye dr. Langa wydarł sekretarz izby z księgi dziennego porządku i wyrzucił z sali zgromadzenia“, cofnął wnioskodawca swoje rezolucye dobrowolnie. Zresztą zdaje się, że projekt tego rodzaju nie ma dla kolonistów nic tak nadzwyczaj przerażającego. Prezydent oświadczył, że propozycya taka byłaby dobrą, „o ile nie zawierałaby nic takiego, co by się sprzeciwiało przysiędze wierności poddanych, którą złożyli Królowy Wiktoryi.“

Francya.

(Sprawa kanału Suez. — Korpus robotników u międzymorza Suez. — Wiadomości bieżące. — Przytułek dla wdów i córek po urzędnikach. — Misya wojskowa do Ceuty. — Uczniowie medycyny z Madagaskaru. — Port Adulis. — Obwarowanie portów.)

Paryż, 23. grudnia. Bardzo przykre wrażenie w Paryżu sprawiła uporczywa polemika dzienników angielskich przeciw przekopaniu kanału w Suezie, i upewniają tu w Paryżu, że rząd francuski odniósł się w tej mierze wprzód do gabinetu angielskiego, nim się zdecydował do popierania stowarzyszenia u Porty. Francya zaproponowała Anglii i przyrzekła porozumieć się w dobrej zgodzie względem wszystkich środków, jakieby Anglia uważała za konieczne dla uchylenia przewidywanych w Londynie trudności. Zaproponowano też i zupełne zneutralizowanie kanału w taki na przykład sposób, jak zneutralizowanie morza czarnego i Bosforu. Jakoż tylko z powodu bezwarunkowego opierania się Anglii polecono p. Thouvenel, ambasadorowi francuskiemu w Konstantynopolu, by widoki towarzystwa popierał urzędownie.

— *Constitutionnel* zbija twierdzenie kilku prokuratorów jeneralnych, jakoby złagodzenie kary było główną przyczyną wzmagania się zbrodni. *Constitutionnel* upatruje przyczynę tego częścią we wzroście ludności, a częścią w postępie cywilizacyi. Niepotrzeba szukać innych przyczyn, powiada, nie potrzeba się przerażać tem, jeźli zdarzą się podobne procesa kryminalne, jak ostatniemi czasy; lecz potrzeba cieszyć się z dobrych owoców, jakie przynosi cywilizacya, i oddawać sprawiedliwość społeczeństwu i jego instytucyom.

— Korpus robotników u międzymorza Suez liczy 1500 do 1800 ludzi uorganizowanych po wojskowemu, by mogli się bronić od najazdów koczujących Arabów.

— Dekretem z dnia 31. stycznia 1852 rozporządzono naprawę zamku Saverne, który przeznaczono na przytułek dla wdów po wysokich urzędnikach cywilnych i po wojskowych zmarłych w służbie publicznej. Dekretem z 15. grudnia postanowiono, że przytułek ten przeznaczony być ma i córkom takichże urzędników, owdowiałym lub niezamężnym, lecz niezamężne muszą mieć przynajmniej lat 35. Liczbę miejsc przytułkowych oznaczono na 78. Zamek rzeczony odbudowano i urządzono już teraz kosztem 1,711.922 frank. i znalazła już tam umieszczenie pewna liczba wdów i sierot.

W ministerstwie wojny zorganizowano właśnie poselstwo wojskowe, które udać się ma do hiszpańskiej głównej kwatery w Ceuta dla przypatrzenia się przyszłym działaniom wojennym. Posłannictwo to składa się z jednego podpułkownika i kapitana ze sztabu jeneralnego, tudzież z jednego kapitana od inżynieryi.

— W St. Malo rozpoczęto prace obwarowania portów, a w kasztelu „la Reine“ wzniesiono już jedną bateryę. Również i na

wyspie Césambre usypano dwie baterye. W „Grand Bay“, które to miejsce ma być ufortyfikowane, nie rozpoczęto potąd żadnych jeszcze robót. Dzienniki miejscowe upewniają, że prace te nie mogą żadną miarą obudzić obawy wojennej, zwłaszcza że na nieprzewidziane wypadki od dawniejszego już czasu były zamierzone.

— Przybyło do Francyi trzech młodych ludzi z Emyrne, stolicy Madagaskaru, by w Paryżu kształcić się na lekarzy. Wysłał ich w tej mierze książę Rakoton, następca tronu i najstarszy syn królowej Ranavalo.

— Dzienniki ministeryalne nie donoszą jeszcze nic o odstąpieniu Francyi portu abissyńskiego „Adulis“. Lecz natomiast usiłuje *Pays* dowieść, że w razie potwierdzenia się tej wiadomości nikt nie mógłby zaprzeczyć prawa przysłużającego Francyi w tej mierze, zwłaszcza że port ten nie należy do Króla Teodora z Abissynii, lecz do jednego z mniejszych przywódźców.

Włochy.

(Pełnomocnicy rzymscy na kongres.)

Rzym, 17. grudnia. Zaproszenie względem wysłania pełnomocników na kongres przysłano w czasie należytym, a odpowiedź pożądana nastąpiła niezwłocznie. J. Ś. Papież wahał się przez czas niejaki co do wyboru pełnomocnika, który w Paryżu popierać ma widoki kuryi rzymskiej, lecz w końcu przeznaczył w tej mierze kardynała-sekretarza stanu Giacomo Antonelli, który ma bronić sprawy św. stolicy apostolskiej. Zaraz po świętach Bożego Narodzenia wyruszyć ma w podróż do Paryża, dokąd uda się też i nuncyusz monsignor Barili z Madrytu dla jego pomocy w czynnościach urzędowych. Mons. Berardi załatwiać ma w niaobecności kardynała czynności sekretaryatu państwa. Zaciąg wojskowy idzie już pomyślniej, a to w miarę występujących ze służby wojskowej ochotników w Romanii. — Neapolitański korpus obserwacyjny wzdłuż granicy rzymskiej przysposabia się do przezimowania na swojem stanowisku.

Szwecya.

(Powrót Króla. — Rząd tymczasowy rozwiązany. — Uchwały sejmowe.)

Sztokholm, 16. grudnia. Król powrócił tu według *Hamb. Nachr.* dziś o $5\frac{1}{2}$ godzinie po południu z swej wizyty w Chrystyanii. Cała droga od Hornstull do królewskiego pałacu była iluminowana. Postanowiony dnia 18. listopada przed odjazdem Jego król. Mości do Norwegii rząd tymczasowy, został zaraz za przybyciem Króla rozwiązany. Sejm przyjął propozycyę, ażeby ministrowie znajdowali się na powszechnych jego obradach, zaś odrzucił wniosek, azeby wydawca gazety kaucyę składał.

Chrystyania, 13. grudnia. Storthing przyjął 110 głosami przeciw 10 wniosek wydziału konstytucyjnego co do królewskiej propozycyi względem rejencyi książęcej zamiast rządu tymczasowego. Ten sam wydział uchwalił zalecić do przyjęcia propozycyę, według której ma być zniesiona posada namiestnika, a rada stanu ma się składać z dwóch ministrów. Zaprowadzenie urzędu ministra w Chrystyanii przyjął storthing 110 głosami przeciw 2.

Rosya.

(Nowe bióro cenzury. — Obieg papierów i biletów bankowych.)

Według korespondencyi petersburskiej postanowił rząd zupełnie przeistoczyć cenzurę. Dotychczas nie była cenzura centralizowaną, gdyż każde ministeryum, każda władza miała własnego cenzora. Artykuły polityczne musiano przeto posyłać dla cenzury do ministeryum spraw zagranicznych, literackie do ministeryum publicznego oświecenia, wojskowe do ministeryum wojny itd. Wszyscy cenzorowie odbywali co tydzień posiedzenie komitetowe, na którem wątpliwe artykuły brano pod obrady. Prócz tego był także komitet centralny, zbierający się co miesiąc, od którego wychodziły ostatnie decyzye. Według nowego postanowienia ma cała sprawa cenzury przypaść osobnemu ministeryum, którego szefem mianowany jest radca stanu baron Korff.

Pszczoła północna zawiera wykaz obrachunkowy, że w Rosyi przed ostatnią wojną było w obiegu 500 milionów 4pct biletów bankowych, a 350 milionów nieuprocentowanych pieniędzy papierowych, zaś po wojnie 750 milionów biletów bankowych, a 650 milionów pieniędzy papierowych.

Księstwa Naddunajskie.

(Zerwanie stosunków Baszy Belgradu z rządem serbskim.)

Serbski Dnewnik donosi, że Basza fortecy belgradzkiej zerwał swe stosunki z książęco-serbskim rządem. Powodem do tego, według *Temes. Ztg.* było to, że Basza zażądał, aby mu wydano pewnego poddanego Turcyi, a serbski rząd odmówił. Serbski przedstawnik i minister spraw zagranicznych podał w tej mierze memoryał do wszystkich w Belgradzie rezydujących konzulów obcych mocarstw.

Grecya.

(Zwołanie stanów prowincyalnych. — Projekt spłacenia długów państwa.)

Król zwołał publiczną odezwą stany prowincyalne. Mają się naradzić nad potrzebami swych eparchyi, przedłożyć rządowi propozycye względem założenia gościńców, budowania mostów, wysuszenia moczar, uprawienia pustych przestrzeni, zasiania lasów itd.

Dziennik *Elpis* ogłosił temi dniami propozycyę względem spłacenia greckiego długu państwa, która wielką zrobiła senzacyę. Dla trzech mocarstw, które dług gwarantowały, ma Grecya znieść na kilka lat wszelkie należytości celne, a za to niech one przyjmą na siebie spłacenie długu Rothschildowi.

Wyspy Jońskie.

(Otwarcie parlamentu.)

Korfu. 12go grudnia. Na dzisiejszem otwarciu jońskiego parlamentu z 42 deputowanych było tylko 30 obecnych, i wszyscy protestowali przeciw mieszaniu się angielskiego lorda-nadkomisarza w sprawy parlamentu. Zdaje się, że izba będzie rozwiązana.

Azya.

(Stosunki Rosyan z Japonią. — Nabycie nowej posiadłości.)

Japonia. Względem zabójstwa w Jokiama donoszą w *Hamb. Börs. Halle* z Jeddo, że na ulicy w Jokiama, włości leżącej tuż koło Kangawy, zamordowano w barbarzyński sposób dnia 25. sierpnia b. r. pewnego rosyjskiego oficera okretowego i majtka, gdy wysiedli na ląd dla zakupienia żywności. Zbrodnię tę mieli popełnić urzędnicy japońscy, za co też ich na wstawienie się zagranicznych posłów degradowano. Na szczęście właśnie wtenczas znajdował się jenerał Murawiew w Jeddo w kilka okrętów wojennych, i wydał odezwę, że się nie oddali, dopokąd zabójcy ukarani nie będą. Na mocy tego złożono z posady wyższego urzędnika w Kanagawie, a oprócz tego odstąpiono Rosyi południową część wielkiej wyspy Saghalii. Saghalia była dawniej własnością Chin, ale niedawno zajęli ją Japonowie w posiadłość. Spodziewano się w Jeddo pomyślnej dla cudzoziemców zmiany ministrów. Kwestya względem oznaczenia wartości dolara nie była jeszcze załatwiona. Pismo z zatoki św. Włodzimierza z 31. sierpnia w *North China Herald* daje niejakie objaśnienie o nabytych przez Rosyę w Mandzuryi posiadłościach, których pomiarem i rozpoznaniem zajmuje się obecnie rosyjska komenda wojskowa pod rozkazami jednego z oficerów sztabowych. Nowe terytoryum obejmuje całe wybrzeże Amuru aż do zatoki Wiktorya, gdzie się zaczyna okręg Korea. Granica ciągnie się wzdłuż Amuru aż do jego połączenia z rzeką Usury, potem bieży wzdłuż tej ostatniej rzeki do jeziora Kinka, a ztamtad do morskiego wybrzeża koło zatoki Wiktorya. Negocyacye względem cesyi tego terytoryum prowadzono w Ai-hom, mieście mandżurskiem, nad Amurem koło Audy Saghalii, gdzie się znajduje wojskowa stacya chińska. Rosyanie podzielili to terytoryum na dwie prowincye, mianowicie na prowincyę amurską z stołecznem miastem Błagowieszczeńsk, zbudowanem niedaleko od Amuru, na lewym jego brzegu i na prowincyę nadbrzeżną z stołecznem miastem Nikołajewsk w pobliżu uścia Amuru. Niemal 40 mil dalej w górę rzeki leży miasto Maryńsk, zkąd idzie kolej żelazna do zatoki Castries, i elektromagnetyczny telegraf z tej zatoki do Irkucka, który bez wątpienia pociągnięty będzie ztamtad dalej do Petersburga. Na odległość każdych 18 mil pozakładali Rosyanie wzdłuż Amuru włości, a nad rzeką Usury na odległość każdych 20 mil stacye kozaków. Zakład położony najbardziej na południe jest obecnie port cesarski, znany Anglikom pod nazwą portu Barrakonta: na przyszły rok mają wystawić stacyę nad zatoką św. Włodzimierza, i już teraz budują koszary nad zatoką Olgi (port Michael Seymour), 20 mil ztamtąd na stronie południowej.

Afryka.

(Wypadki przy wstąpieniu na tron Cesarza marokańskiego.)

Według korespondencyi madryckiej umieszczonej w *Siècle* otrzymano teraz następującą wiadomość o tem, co się w Maroku wydarzyło po śmierci ostatniego Cesarza: Pierwszych dni miesiąca października wybuchło wprawdzie powstanie wojskowe przeciw Cesarzowi teraźniejszemu, a gwardya murzyńska, która miała Mequines'u bronić i pilnować skarbu publicznego, domagała się groźnie jednej części tych pieniędzy, i oświadczyła przy tem, że jeśliby Sułtan nie przystał na to dobrowolnie, zabierze pieniądze przemocą. Jakoż Cesarz teraźniejszy obejmując koronę, rozdał między 6000 gwardzistów część skarbu swego. Poprzednik jego Abderraman oddał gwardyi roku 1822 także czwartą część skarbu swego. Sydi Mohamed mając i tak już stawać do niebezpiecznej walki z Hiszpanią, nie chciał pomnażać sobie większych jeszcze trudności, i z tego powodu kazał wypłacić gwardyi 4 miliony franków. Gwardya tem się zaspokoiła, a Sydi-Baszę obwołali ulemowie w meczecie w Mequines jak najuroczyściej Sułtanem. Zdaje się jednak, że wojenne szczepy w górach Atlasu jeszcze go nie uznały swoim zwierzchnikiem; przynajmniej nie złożyły mu potąd hołdu zwyczajnego, i nie stawiły się pod chorągiew cesarską. Kabylowie tylko i Maurowie z doliny uzbroili się na wojnę, i mogą dostawić do 60.000 zbrojnych. Korpus, który w tej chwili walczy niedaleko Ceuty, zostaje pod wodzą jednego z Marabutów, który w całym kraju słynie ze swych zdolności i z dzielności umysłu. Korpus ten jest dobrze uzbrojony i zaopatrzony we wszystkie potrzeby. To jednak przy tem szczególna, że liczba wojowników pieszych jest nierównie większa od konnych. Sydi Mohamed zabronił zabijać jeńców wojennych. Za głowę nieprzyjaciela płacą tylko 3 fr., a za jeńca żywego 20 franków.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Berlin, 24. grudnia. *Staatsanzeiger* ogłasza, że zakaz wyprowadzania koni za granicę ustaje z dniem 1. stycznia 1860. (Podobne ogłoszenie wyszło także w Saxonii.)

Turyn, 23. grudnia. Organizacyę sądownictwa cywilnego i kryminalnego w Lombardyi odroczono aż do ogłoszenia nowego kodexu wspólnego. — Neapolitański pełnomocnik Canofari odjechał do Neapolu i ma być mianowany drugim pełnomocnikiem na kongres. — Nowym pełnomocnikiem w Szwecyi ma być margrabia Migliorati. — Do Chin mają odpłynąć dwa okręta dla zawarcia traktatu handlowego. — Dyrektor policyi w Medyolanie Rainoni odchodzi na pensyę, a miejsce jego zajmie dyrektor policyi turyńskiej, Moris. — *Opinione* zbija wiadomość, jakoby hrabia Cavour chciał przyjąć misyę na kongres tylko pod pewnemi warunkami. — Pomiędzy nowomianowanymi radcami państwa znajduje się tylko jeden Lombarda.

Rzym, 16. grudnia. W miejsce kardynała Roberti mianowany jest Monsignor Stella gubernatorem Rzymu. — W miejsce kardynała Stanelli ma Altieri objąć prezydenturę konzulty państwa. Pod Civitavecchią rozbiły się dwa paropływy.

Sztokholm, 24. grudnia. Posłami na kongres mianowani są: Jenerał Noretin i ambasador w Paryżu Adelswärd. — Minister spraw zewnętrznych oświadczył wczoraj na sejmie, że Szwecya wystąpi na kongresie zgodnie z zasadami swej konstytucyi.

Najnowsza poczta zamorska.

Bombaj, 26go listopada. Nana Sahib miał umrzeć 24go września. — Kapitan artyleryi Meham, prywatny sekretarz gubernetora północno-zachodnich prowincyi, zginął z rąk mordercy w dystrykcie Kohat.

Szanghai, 5. listopada. Słychać, że rząd chiński prosił o pośrednictwo amerykańskie.

Singapore, 21go listopada. Paropływ „Hooglij" odpłynął dla wzmocnienia floty do Sarawaku. — Admirał Regnault de Genouilly przybył 6. b. m. z Turonu do Kochinchiny. — Amerykański okręt „Flore Temple" rozbił się na wodach chińskich z transportem 800 Kuliów przeznaczonych do Hawany. — Paropływ „Bachiana" zawinął tu z drutem dla połączenia Singapury z Jawą.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 26. i 27. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	324.19	− 1.5°	87.9	południowy sł.	pochmurno
2. god. po poł.	323.55	+ 1.7°	71.2	„ „	„
10. god. wiecz.	323.26	− 2.4°	84.4	„ „	„
7. god. zrana	322.39	− 3.2°	87.8	wschodni sł.	pochmurno
2. god. po poł.	321.19	− 0.6°	80.9	„ „	„
10. god. wiecz.	321.97	+ 0.2°	86.7	połud.-wsch. „	„

TEATR.

Dziś komedya niem.: „**Eine Judenfamilie.**"
Jutro na scenie polskiej: „**Młoda wdowa**", komedya w 3 aktach Józ. Korzeniowskiego.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 28. grudnia.

Hotel europejski: Benedek Alex., c. k. pułkownik, z Pragi.
Hotel angielski: Br. Poten Kar., z Łahodowa. — Lewicki Hipol., c. k. notar., z Jastrzębicy.
Pod kolej żelazną: Biliński Fel., z Olszanki. — Bayer Karol, c. k. przełożony pow., z Jaworowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 28. grudnia.

PP. Gamisch Kamil, c. k. podpor., do Wiednia. — Brandengayer Karol, Malburg Alfr. i Obst Alfred, c. k. podporucznicy, do Żółkwi. — Wysocki Kazimierz, do Hrehorowa.

Kurs lwowski.

Dnia 28. grudnia

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	77	5	83
Dukat cesarski	„ „	5	83	5	87
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	2	10	13
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	91	1	93
Talar pruski	„ „	1	86	1	89
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	81	94	82	47
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	72	88	73	44
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	79	8	79	75

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 28. grudnia.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 79.75. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł Metaliki po 5% za 100 zł. 73.—; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. po 3% za 100 zł. —.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. —.—. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 994.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 209.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—.; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—.; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 105.70. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. południ. niemieck. waluty —.—. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich — —. Londyn za 10 funtów szterl. 123.25. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. —. . Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5%—. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.82, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

KRONIKA.

(Trzecia lista składek z wykupna kart od powinszowania Nowego roku.)

Złożyli WW. c. k. radcy Namiestnictwa: Hr. Stadnicki 2zł., hr. Cavriani 2zł., Grubenthal 2zł. i Kerka 1zł., dr. Czerkawski c. k. radca szkolny 1zł., Schiffner c. k. radca 1zł.; pp. c. k. sekretarze namiestnictwa: Józef Schmidt 1zł., Wagner 1zł., Majewski 30kr., Wachtel 1zł. i Bobowski 1zł.; dalej pp. c. k. urzędnicy namiestnictwa: Hr. Krasicki 1zł., N. N. 50c., Neuman 40c., Kriegshaber 1zł., Kaucki 1zł.; Blauth 1zł., A. Z. 20c., T. J. 20c., Nemethy 30c., br. Kanne 1zł., Kopczyński 20c., br. Heydel 1zł., Szydłowski 30c., Kubalski 30c., Skwarczyński 1zł., J. S. 30c., G. D. 30c., Jonas 30c., Kulczycki 1zł. i Popiel 30c.; — nakoniec pp.: Kissel c. k. major 1zł., Flecker 35c., Blumenfeld 50c., pani Home 1c., Matolla 50c., Jarosiewicz 1zł., Maleties 1zł., Michał Harasymomicz 1zł., Nowotny 10c., Zmijewski 10c., pani Zwierzchowska 10c., Antoni Zasławski 1zł. 10c., pani Zasławska 1zł., N. N. 20c., doktor Ziembicki 2zł., pani Grolle 1zł., pani Dworska 1zł., pani Michel 50c., Mączkowski 50c., Foster 20c., M. 35c., Christiani 2zł., Alscher 20c., Jeney 35c., Leitner 1zł., Balicki 50c., Mandl 2zł., A. B. 1zł., Torosiewicz 2zł.; razem 48zł. 45c., do tego z ostatniej składki 128zł. 28c.; suma 176zł. 73c. wal. austr.

(Kongres paryski) w sprawie włoskiej odbędzie się tak jak niegdyś i kongres oryentalny w pałacu ministerstwa spraw zewnętrznych. Zabudowanie to stanęło jak wiadomo dopiero od lat kilku, i należy do najpiękniejszych pałaców, jakie nowszemi czasy wzniesiono w Paryżu. Leży nad Sekwaną, niedaleko hotelu inwalidów, i przypiera do pałacu prezydenta ciała prawodawczego. Całe za Guizota rozpoczęte zabudowanie ma trzy główne oddziały: pałac dla ministra, wielkie skrzydło z biórami i oddział na archiwa. Pałac ministra obrócony jest frontem ku rzece i zbudowany w tak ogromnych rozmiarach, że inne części zdają się być tylko przyklejeniem. Wschody ogromne wiodą do podniesionego nieco poziomu, gdzie się znajdują wielkie sale bawialne i na przyjęcie przeznaczone, tudzież na pierwsze piętro, gdzie się znajduje pomieszkanie i bióra ministra. Dla nadania apartamentom pozoru jednakowej wszędzie wytworności, przyozdobiono tak dolne, jak i górne pokoje jedwabnemi tapetami barwy czerwonej, i tylko dywany są odmienne. Do wielkich apartamentów bawialnych na dole należy ogromna sala jadalna, ukończona dopiero przed trzema laty. Apartamenta przeznaczone dla kongresu znajdują się na pierwszem piętrze, jak niemniej i sala poselska, gdzie minister przyjmuje zwykle członków ciała dyplomatycznego. W sali tej wisi teraz wielki obraz przedstawiający kongres oryentalny, malowany przez Dubufe nakładem kupca obrazów Goupil'a, który później obraz ten przedał rządowi. Wszyscy członkowie kongresu siedzieli do tego obrazu, i zdaje się że Dubufe otrzyma i tą razą polecenie do wykonania podobnego malowidła. — Z apartamentów przeznaczonych na kongres jest piękny widok na plac zgody, na pola elizejskie, na ogród Tuileryów i na niezliczone mosty na Sekwanie. — Hotel poselstwa pruskiego ma tę korzyść przed innemi, że prawie styka się z pałacem ministeryum spraw zewnętrznych.

Przy dzisiejszej Gazecie dołącza się „Spis rzeczy w Rozmaitościach".

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.